

Praćenje ključnih i indikatorskih vrsta za podzemna staništa

baraćeve
špilje
barac caves

Javna ustanova Baraćeve špilje
– za upravljanje stanišnim
prirodnim vrijednostima
na području općine Rakovica

HRVATSKO
BIOSPELEOLOŠKO
DRUŠTVO

Kroz 2023. i 2024. godinu Javna ustanova Baraćeve špilje u suradnji sa Hrvatskim biospeleološkim društvom provela je jedno sveobuhvatno istraživanje/monitoring punog naziva „Praćenje ključnih i indikatorskih vrsta za podzemna staništa kojima upravlja Javna ustanova Baraćeve špilje“.

Dumenčića špilja (autor: Tin Rožman)

Terenska istraživanja provedena su u nekoliko termina, a glavni cilj bila su biospeleološka istraživanja u odabranim špiljama i jamama kojima upravlja JU Baraćeve špilje.

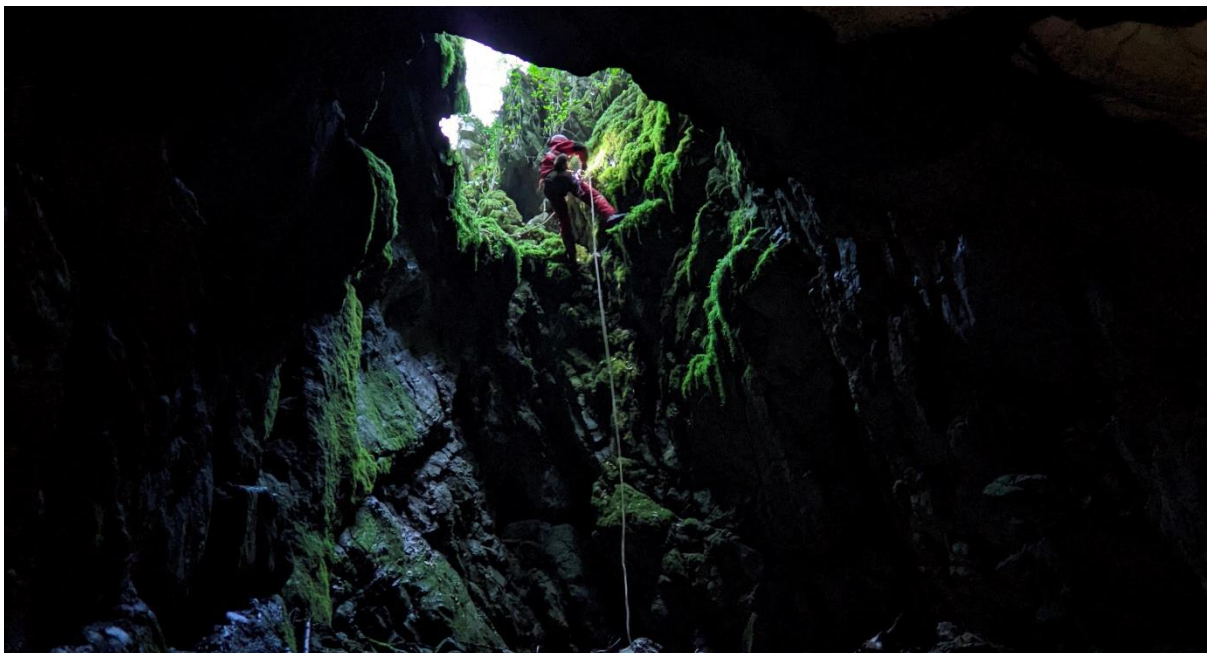
Biospeleološki je obrađeno 17 speleoloških objekata i 2 izvora, dok su za svrhu odabira i analize ključnih i indikatorskih vrsta korišteni svi podaci prikupljeni sustavnim istraživanjima HBSD-a u suradnji s JU-om od 2019 – 2024. godine.

Kao i u svim ostalim biospeleološkim istraživanjima, osim prikupljanja faune, u objektima su mjereni i mikroklimatski parametri: temperatura zraka, supstrata i vode, te relativna vlažnost zraka. Biološki materijal u špiljskim staništima sakupljan je uglavnom ručnim tehnikama – pincetama, ekshaustorima i mrežicama, a pri tome su detaljno pregledana dostupna špiljska staništa. Naknadno je slijedila determinacija faune od strane stručnjaka za pojedinu taksonomsku grupu. Determinacija je provedena korištenjem relevantne literature i komparativnog materijala iz zbirke HBSD-a.

Nova Baračeva špilja (autor: Tin Rožman)

Ukupno je zabilježeno 100 različitih svojti. Ukupnom brojnošću su dominirali skokuni (Collembola) s 45%, nakon kojih slijede pauzi (Araneae) s 12%, te kornjaši (Coleoptera) i jednakonožni rakovi (Isopoda), svaki s po 10% od ukupne brojnosti faune. Ostale zastupljenosti su bile puževi (Gastropoda) 6% i lažištupavci (Pseudoscorpiones) 5%, dok su dvojenoge (Diplopoda) i rakušci (Amphipoda) bili 4% od ukupne brojnosti. Ostale skupine su bile zastupljene s malim postotkom: strige (Chilopoda) su bile svega 1%, dok su ostale skupine bile s udjelom manjim od 1%.

Jama pod velikom vrškom (autor: Tin Rožman)

Obradom prikupljenih podataka o podzemnoj bioraznolikosti šireg područja ZK Baraćeve špilje identificirano je 10 vrsta čiju je pojavnost i brojnost potrebno pratiti kako bi se stekao uvid u stanje očuvanosti speleoloških objekata kao staništa podzemne faune beskralješnjaka.

Prioritet za praćenje su speleološki objekti koji su dio ekološke mreže Natura 2000, a to su Božićeva špilja, Dumenčića špilja, Donja Baraćeve špilja i Panjkov ponor – Varićakova špilja. Osim tih objekata, predloženo je i praćenje u Velesovoj jami, koja je sa svojih 143 m dubine najdublji speleološki objekt istraživanog područja, i omogućava uvid u stanje dubljih dijelova podzemnog ekosustava.